Nr. 138. **Sibiiu, Sâmbătă 24 Noemvre v. 1879.** *Anul XXVII.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47, și la espedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 23 Noemvre.

Logica faptelor este elementul cel mai serios și neînfrânt depe lumea aceasta, dar și ea își are ironiile sale.

Cui va fi necunoscută sirguința șovinismului maghiar de a introduce limba maghiară până și în ultima colibă locuită de nemaghiari? Articulul de lege care făcuse atâta sgomot în anul trecut și în o parte a anului curent, punerea în mișcare a deputațiunilor române până la tron, discursurile cele celebre din sinul dietei din Budapesta, sûnt încă în cea mai vie memorie. Ne aducem foarte bine aminte, cum argumentau cei ce susțineau introducerea limbei maghiare în scoalele poporale, aducênd drept pretecst, că este limba statului și că pentru a se înțelege diversele naționalități între sine este de lipsă să vorbească toate ungurește

Apărătorii articulului de lege susțineau sus și tare, că prin aceasta nu se maghiarisează naționalitățile nemaghiare, pentru că limba lor remâne intactă în caminele lor, fie-care Român, Neamț și Slav poate vorbí în limba sa cu muierea sa, cu copiii sei, cu tatăl seu și cu mumă sa, ba și pe stradă și în piață cu conaționalii sei poate cetí cărți de rugăciune a casă și în biserică, cărți de sciință ḑiare dacă vor fi tipărite în limba lor națională. Va să ḑică limbele naționale au încă destulă sferă în care să se poată desvolta.

În discuțiunile parlamentare din Budapesta în cestiunea armatei unii dintre deputații maghiari și alții dintre membrii casei magnaților nu pot încungiura să nu atingă și cestiunea limbei din armata comună. Este cunoscut, că comanda și administrațiunea armatei comune austro-ungaresci este preste tot în limba nemțească. Unii din părinții patriei află că în armata „care se ḑice comună, dar în realitate e austriacă elementul maghiar este suprimat“ și „toată armata este un institut de germanisare.“ Acesti representanți reclamă așa dar partea ungurească și cer ca aceasta în sfera legăturei comune să se reformeze conform aspirațiunilor maghiare. Este învederat, că domnii respectivi ar fi mulțămiți dacă în toate regimentele din Ungaria s'ar întroduce limba maghiară; reforma ar fi după dênșii completă.

Deosebirea între o armată cum este cea comună austro-ungarească și între statul civil al Ungariei, nu ne îndoim, o va recunoasce fiecare. Și în fine prin întroducerea limbei maghiare într'o parte a armatei comune ce scop s'ar ajunge? Nimica alta decât că jumătate din „institutul germanisătoriu“ ar devení „institut maghiarisătoriu“; căci precum se plâng Maghiarii că li se suprimă elementul lor în armata comună, cu același drept s'ar puté plânge toate naționalitățile nemaghiare din Ungaria, că în armata maghiară se suprimă elementele lor. Ba încă cu mai mult drept, pentrucă între 44 regimente ungaresci 24 sûnt în care dispare elementul maghiar cu totul sau apoi este foarte puțin representat.

Să asemănăm acum procederea și pretensiunea maghiară în stat cu pretensiunea maghiară în armată. Să asemănăm argumentul lor în stat cu argumentul lor în armată și să vedem oare nu este o pură ironie a logicei faptelor care înfățișază pe aceeași oameni în cea mai crassă contraḑicere.

Și dacă distingem bine vom afla, că organele care conduc afacerile armatei în proporțiune țin cu mult mai bine compt de elementele naționale din armată. Afară de comandă și administrațiune, în toate regimentele armatei comune, limba majorității este respectată. Instrucțiunea în scoală, chiar regulamentele sûnt tipărite in limba națională de care se țin soldații, pe când statul, cu toate că a promis prin lege, nu ne tipăresce nici o lege și nu ne scrie nici o ordinațiune decât numai în limba maghiară. Rigoarea în privința aceasta merge așa departe încât în adunările municipale, unde între sute de representanți abia sûnt 2—3 care pricep bine limba statului, cu multă perdere de timp, se cetesc protocoale, ordinațiuni etc. în limba aceasta și numai după aceea se interpretează șiprotocoale și ordinațiuni în limba pricepută de representanți.

Am puté aduce înainte alte împregiurări de pe alte terenuri, cari aseměnate cu germanisarea în armată ar fi o nimica pe lângă maghiarisarea în stat.

Ne mulțămim cu atâta, căci și din atâta este destul de învederat, cum șovinismul maghiar vede dedeparte stercul în ochiul altuia, ear bârna din al seu propriu nu o vede!

Revista politică.

Sibiiu, în 23 Noemvre

Fiindcă în Ungaria după cât scim până acum am scăpat cu o crisă ministerială în idee, să amintim de alta de dincolo de Laita, descoperită până acum numai de ḑiarul Cehilor tineri „Narodni Listy.“ După foaia aceasta în cercurile constituționalilor circulează scirea, că împăratul va denega disoalverea senatului imperial și în casul când acesta nu ar vota proiectul privitor la armată. Împăratul nu vrea să forțeze prolungirea legei pentru armată pe ḑece ani, deși doresce votarea legei. Majoritatea centralistică din casa de sus vrea să satisfacă dorinței împăratului. Schmerling și Kutschker pun toate silințele pentru un ministeriu din stânga întărit cu un Polon și un Ceh. În chipul acesta se vor afla două terțialități, care să voteze legea privitoare la armată și se încungiure și conflictul factorilor constituționali. Combinațiunile aceste ale foaiei cehice eschid eventualitatea unui ministeriu Hohenwarth, nu eschid însă un compromis cu Polonii și cu Cehii.

După o telegramă de eri în casa deputaților a senatului imperial s'a votat cu 178 contra 152 voturi § 1. al proiectului guvernului privitoriu la armată, după care s'a stabilit statul efectiv de rĕsboiu de 800,000 soldați până la sfârșitul anului 1889.

Altă telegramă din Petersburg spune, că împeratul a sosit sănătos eri după ameaḑi. Salutat cu entusiasm de popor împĕratul a tras în sanie deschisă la palatul de earnă, unde numai decât avu loc o doxologie. Flamuri pe toate casele. Mulțimea de pe strade este entusiasmată.

Din Sofia vine scirea, că în Bulgaria situațiunea este foarte problematică. Se vorbesce de alternativa, că sau se va publica dreptul marțial sau principele abḑice.

Discursul pronunțat de Gambetta, în Camera deputaților francezi, cu ocasiunea deschiderii corpurilor legiuitoare este următoriul:

„Al doilea Congres național, readucênd în Paris puterile publice, a înapoiat incomparabilei noastre, capitale titlul legitim de care o lipsise multă vreme, dar pe care nu'l putuseră mîcșora. (Aplause.)

Adunarea suverană, prin acest vot reparator, a restrîns legăturile unității naționale; ea a așeḑat scaunul guvernului și Camerilor în singurul punct al teritoriului de unde să guverne cu autoritate. (Aplause.)

Ea a vrut să atesteze în ochiĭ lumei increderea națiunei în patriotismul populațiunei Parisului care rĕmâne, după atâtea încercări, capul și inima Franciei. (Aplause.)

Ușurați cu desavirșire de atâtea ostenitoare și ḑilnice călĕtorii, vom puté da în lucrul țĕrei, oarele sterile perdute în precedentele noastre sesiuni.

Marea sarcină de reformațiune întreprinsă de d-voastră în ordinea scolară, financiară, economică, militară și politică, va căpĕta o nouă impnlsiune prin stabilirea d-voastre în acest minunat laborator al Parisului, unde vine de se string toate isvoarele

FOIȚA.

O iernare în ghiață.

(Traducere din Jules Verne.)

(Urmare)

Jeune-Hardie se afla acum cam sub al douḑeci-și-unulea grad lungime vestică și al șeptedeci și șaselea de lățime nordică, la întrarea în sinul Gaël-Hamkes.

Ioan Cornbutte a făcut dispositiuni pentru iernare, înainte de toate el căuta un loc adăpostitoriu, în care corabia lui să fie scutită de vênturi mari și de spărturile cele mari de ghiață. Adăpostul acesta nu'l putea afla decât numai lângă uscatul, care după socoteala lui, era cam la ḑece miluri departe; de aceea s'a decis a face o recunoascere.

În 12 Septemvre căpitanul asociat de Andreiu Vasling, Penellan și de matrozii Gradlin și Turquiette, a și pornit la drum. Fie care dintre dênșii s'a proveḑut cu cele de lipsă cam pe două ḑile; ei nu cugeta că espedițiunea se va prelungí preste terminul acesta. Pentru nopțile, cari aveau să le petreacă în liber, s'au proveḑut cu pei de bibol, pentruca să'și poată face culcușuri.

Zăpada căḑuse în masse foarte mari și îi împedeca foarte mult în înaintare, de multe ori se cufunda până în brîu. Ei trebuiau să propășască numai cu mare grige de oarece multele crepături în ghiață amenințau cu pericul.

Penellan mergea înainte și cu bățul seu ferecat sonda cu grige, fie care afundătură a terenului.

Cam pela cinci oare seara negura începù a fi mai deasă și așa mica trupă a fost constrinsă a resigna dela o procedere mai departe. Penellan a căutat un zid de ghiață, care să'i adăpostească de vênt și după ce călĕtorii se restaurară puțin, cu care ocasiune simțiau foarte mult lipsă de o beutură încălḑitoare, au întins peile de bibol pe zăpadă, s'au întășurat bine întrênsele, s'au apropiat cât s'a putut unii de alții și preste puțin au adormit.

Când în dimineața următoare Ioan Cornbutte și soții s'au deșteptat erau acoperiți de o pătură de zăpadă de o urmă de groasă. Din norocire peile îi au scutit bine și așa acoperemêntul iernatec a contribuit ale susține căldura lor proprie, de oare ce aceasta în astfeliu de impregiurări nu putu transpira în afară.

Ioan Cornbutte a dat semnul de plecare, și în sfârșit cătră ameaḑi a observat el și soții lui, mai întâiu în contúri nehotărîte și obscure, după aceea mai clar și tot mai clar, litoralul. Pe mal se vedeau bolovani înalți cari se ridicau perpendicularіu. Vêrfurile lor, de forme diverse de diferite înălțimi, întățișau minunile cristalisațiunei în mesură mare. Când se apropiară marinarii sburară miriade de paseri maritime și cânii de mare întinși pe ghiață se retraseră cu toată graba.

„De cojoace și de selbătăcime nu vom duce lipsă, ḑicea Penellan.

— Se pare că visita noastră nu este cea dintâiu visită omenească ce li se face acestor animale, căci almintrea n'ar fi așa selbatece și așa timide!

— Până acum, adause Andreiu Vasling, numai Grönlandianii au călcat pe locurile aceste.

— Nu vĕd nici o urmă, observà Penellan, care se suise pe un pisc, nici vreo bătătură și nici cea mai mică colibă! Vino în sus dle căpitan, strigă el cu tărie; eu veḑ de aici un cap de țară, care ne ar adăpostí de minune de vênturile de nordost.

— Încoace feciori!“ ḑise Ioan Cornbutte; soții lui îl urmară și acuși erau toți lângă Penellan. Era cum a ḑis Penellan; un cap înalt binișor se ridica ca un promontoriu spre uscat, care se întorcea eară spre țermure ca un gard, cam de o afunḑime de un mil. Unii sloi sdrobiți de capul acesta înnotau în sus și în jos în sin și dovediau că marea adăpostită de vênturile cele mai reci încă nu era înghețată.

Locul era minunat pentru iernare; era numai vorba cum se ducă

intelectuale, unde afluez puterile vii ale societăţei, toate datele politicei interioare şi esterioare, fecondate de un spirit public a eărui vivacitate nu le alterează nici justeţea nici bunul simţ. D-voastră aţi strîns d-lor, aţi preparat în deajuns materialuri de reconstrucţiune şi aţi elaborat multe proiecte. Trebue să sfêrşim.

Conjur comisiunile d-voastre de a'şi reîndoí puterile spre a ne aduce la timp, pe care îl doresc să fie cât de curênd, resultatele discuţiunilor lor înterioare! La lumina acestei mari tribune, ideile juste, reformele înţelepţesci şi practice se vor inpune de sinele şi statul ţilnic luminat asupra afacerilor sale va vedé în sfêrşit rĕsplătită lunga sa statornicie. (Aplause prelungite).

În îndeplinirea acestor lucrări, credeţi d-lor, că scrupulos cuprins în datoriele speciale sarcinei, cu care m'aţi onorat, mĕ voi silí să aduc toată nepărtinirea, toată activitatea, tot zelul de care sûnt capabil. (Foarte bine, foarte bine!).

Să ne punem deci toţi fără reservă pe lucru, să ne ridicăm deasupra intereselor particulare, să depărtăm incidentele nefolositoare sau pasionate, să facem să se aplice toate facultăţile şi toate silinţele noastre spre scopul suprem: mărirea patriei, întărirea republicei; „(aplause prelungite).

Acest discurs a fost viu aplaudat de grupele stângei.

Dieta Ungariei.

În şedinţa dela 2 Decemvre s'a discutat la ordinea ţilei proiectul de lege despre stergerea contribuţiunei pentru servitori, carĕ şi cai. Comisiunea financială a propus suplinirea acestor contribuţiuni prin urcarea contribuţiunei pe câştiguri la loterie.

A. Bujanovics primesce proiectul, cu toate că ar fi dorit ca mai întâiu să se fi desbătut bugetul, căci după desbaterea bugetului deputaţii s'ar fi putut orienta mai bine în privinţa contribuţiunilor.

I. Hosztinsky primesce proiectul, adaugă însĕ că ar trebuí să se steargă şi darea de bilard şi jocuri.

D. Irányi ar fi dorit să se steargă mai bine contribuţiunea pe armele de vênat, căci purtarea armelor în Ungaria nu e un lucs ci un mijloc de scutire a vieţii şi proprietăţii. Cei ce poartă arme împlinesc o datorinţă care de astfel este a statului, ei contribue la susţinerea sigurităţii publice. Primesce proiectul de lege.

M. Wahrmann ţice că sprigineşce stergerea contribuţiunilor de lucs, dar adaugă că principiul contribuţiunilor de lucs nu e de ignorat. Noi însĕ nu am ales o cale practică. Dela întroducerea acestor contribuţiuni industria carĕlor stagnează, au mai contribuit însĕ şi alţi factori la decadenţa acestui ram de industrie, cari nu stau nici într'o legătură cu legea de faţă. Oratorul primesce proiectul, doresce încă să se steargă şi contribuţiunea pe bilard şi jocuri, căci această contribuţiune, neavênd ca substrat un obiect de lucs, e nedreaptă. În fine propune stergerea acestor douĕ specii de contribuţiuni, cari stau în strinsă legătură cu dările din proiectul de faţă.

E. Simonyi ţice că starea financială e tristă, ea e stânca, de care se va sfărima corabia statului unguresc.

E. Szalay substerne un proiect de resoluţiune, în care propune reducerea dărei de vênat şi stergerea dărei pe armele de vênat.

Ministrul president C. Tisza observă că nu este bine să înfăţişem stările noastre mai rele de cum sûnt în realitate. S'a ţis că siguranţa capitalei noastre e mai slabă decât aiurea, dar aceasta nu e esact, pentrucă în alte capitale europene se întêmplă mai multe crime ca la noi. S'a amintit că dela întroducerea contribuţiunei de vênat şi pe arme s'au sporit fearĕle selbatice. Nici în aceasta privinţă nu poate fi togma aşa reu cum se afirmă pentrucă novela la aceasta lege permite goanele, la cari pot participa şi cei ce nu au licenţă. În foarte rari casuri se face întrebuinţare de acest favor. Proiectul de resoluţiune substernut de Szalay nu încape în cadrul desbaterei de aţi, trebue să se amâne până de altă dată, pentrucă e prea însemnat decât să trecem în fugă preste dênsul.

Cu aceste se încheie desbaterea generală şi proiectul de lege se primesce. Punêndu-se la vot proiectul de resoluţiune substernut de Szalay se respinge cu o majoritate de 113, contra 105 voturi.

În desbaterea specială a propus C. Roth stergerea tuturor contribuţiunilor de lucs.

Ministrul president Tisza se învoiesce cu aceasta propunere, însĕ cu condiţiunea ca la un asemenea cas să se urce contribuţiunea pe câştiguri la 15%; aceasta se poate face, căci şi în Austria se va întroduce o urcare până la 20%.

I. Helfy: Aceasta ar fi o nouă procedură de a târguí aici cu contribuţiunile, de a face „geschefturi". (Aplaus în stânga estremă, mişcare în dreapta).

Ministrul president Tisza: Cred că propunerea mea nu e un ce neparlamentar şi guvernul nu merită să fie atacat pentrucă previne o propunere, sau să fie acusat de „geschefteria" cum i place a se esprima deputatului Helfy care se întoarce în cercul ideilor sale obicĭnuite. Cine scutesce interesele erariului nu pote fi acusat de „geschefterie." Dintr'altele propun ca amendamentul să se dea comisiunei financiale cu instrucţiunea să ia în considerare propunerea mea relativ la acoperirea sumei ce va lipsí în urma stergerei acestor contribuţiuni.

Ig. Helfy: Când m'am folosit de cuvêntul „geschefť" nu era nimenea aici decât C. Tisza care nu m'a priceput. Eu am înţeles lucrul aşa că nu este obiceiu a târguí în treburi contribuţionali. Cu aceasta n'am voit să vătĕm pe nime, dar ministrul president după datina sa (Aşa e! în stânga estremă) s'a folosit direct contra persoanei mele de termenul că am esprimat acel cuvênt pentru că mĕ întorc în cercul obicĭnuit al ideilor mele. Consciinţa 'mi spune că totdeuna m'am aflat pe terenul de onoare, caracter şi patriotism. (Aşa e! în stânga estremă) şi în acest punct nu vreau să împut nimic nici ministrului president, pot însĕ să constat înaintea lumei că dsa de când şede pe fotoliul ministerial a mâncat cu „geschefteria" (elgescheftelte) averea şi drepturile ţerei. (Aplauss gomotos în stânga estremă, mişcare în dreapta, strigări: la ordine!)

Ministrul president Tisza replică că n'a avut intenţiunea să vateme, trebue însĕ să respingă cu hotărîre espectoraţiunile preopinentului şi îşi reservă pentru asemenea casuri dreptul de retorsiune. (Aplaus în dreapta).

Cu acest incident desbaterea s'a întrerupt. După aceasta a respuns ministrul de comunicaţiune Pechy interpelaţiunea lui B. Banhidy, că se va înfiinţa consiliul technic asistent propus de esperţii străini şi că în curênd se va raporta camerii.

Raportul se ia spre sciinţă şi şedinţa se închide la 2 oare.

Prefaţa

la memoriele lui Ludovic Kossuth.

(Încheiere.)

Kossuth trecênd la a doua direcţiune a activităţii sale ni spune că după încurcăturile dela 1849 a urmat în Europa întreagă o stare care se poate observa numai pe câmpurile de bătălie, o tăcere îngrozitoare întreruptă numai de ţipetele moribunţilor. Unii au căţut în luptă, alţii fură spânţuraţi, alţii aruncaţi în temniţă, alţii prigoniţi şi despoiaţi de avere. Fiii patriei fură siliţi la serviţiu militar, poporul îngreunat cu contribuţii „de plenitudine potestatis," cari le plătia din sudoarea feţei, vĕduvele şi orfanii plângeau — în ascuns, cetăţenii înjurau — în ascuns. Dintr'altele linisce ca într'un mormênt. Potentaţii numiau aceasta „o stare de ordine şi linisce" şi cu toate aceste reacţiunea n'a întemeiat nicăiri o stare durabilă pe întreg continentul. Acesta era mai mult un vulcan ce clocotia. Când am ajuns în Marseille, corabia mea era împresurată de acoardele viforoase ale marselesei, aerul era plin de conspiraţiuni. Toţi conspirau în dreapta sau în stânga, chiar şi oamenii, cari 'şi reamintesc aţi cu fiori faptul că au fost odată conspiratori.

Noi emigranţii unguresci nu am conspirat, căci nu aveam lipsă de conspirări. Naţiunea celor esilaţi e oarecum liberă — o libertate tristă. Pe fruntea esilatului politic stă scris că de care taberă se ţine. Cu toate că nu conspiram totuşi eu ca păţitoriul stindardului dela 1849, trebuia să ţin samă de fasele relaţiunilor europene, ca să nu fiu surprins şi să scap prilegiul de a mână. Relaţiunile mele întemeiate pe această precauţiune se ţin de istoria vieţii mele emigraţionale, dar eu nu le-am putut folosí practice pentru binele patriei, pentrucă evenimentele universale au luat altă direcţiune.

Kossuth ne istorisesce apoi că ajungênd în statul Massachusset, senatul şi camera deputaţilor cu presidenţii şi cu guvernorul statului în frunte 'l-au întimpinat cu ovaţiuni şi simpatiă frăţească. Pe arcul triumfal clădit în frontul edificiului a vĕţut inscripţiunea: „Ense petit placidam sub libertate quietem" şi sub această inscripţiune cuvintele citate din discursurile sale: „There is a comunnity in the destinies of humanity." (În destinaţiunea omenimei esistă solidaritate). Şi guvernul acestui stat de model, liber, civilisat şi fericit, în care nu afli om să nu scie scrie, nu afli cerşitor, casă dărîmată, mĕ prinse de mână, îmi arătă acele cuvinte de pe frontespiciu şi me provocă să spun naţiunei mele să fie sigură că puternica republică a Statelor Unite se va purta cu ea după sânta dreptate. Poporul adunat în sute de mii a repetat cu glas puternic aceasta asigurare.

Eu, călĕtor fără patrie, m'am bucurat de această recunoascere serbătorească a solidarităţii între popoare din partea unui popor, a cărui legislativă a declarat că lupta noastră pentru libertate a fost legitimă şi dreaptă, intervenţiunea Rusiei o vătĕmare grea a dreptului internaţional, care trebuia resplătită serios de popoarele interesate la conservarea libertăţii constituţionale. Este datorinţa şi interesul

---

corabia acolo. N'a trecut mult şi Ioan Cornbutte a observat că şesul de ghiaţă din nemijlocita apropiare era foarte tare şi prin urmare că era foarte greu de a tăia un canal prin care să se poată duce corabia acolo; trebuia dar să se îngrigească de alt port adăpostitoriu. În zădar privia Ioan Cornbutte mai departe spre nord; ţermurele dealmintrea era preste tot drept şi prăpăstios şi după ce privirea a trecut preste cap s'a veţut că este deadreptul espus vênturilor ostice. Împregiurarea aceasta a adus pe căpitanul cu atât mai vêrtos în perplesitate, cu cât Andreiu Vasling a arĕtat cât este de rea posiţiunea acestei localităţi, dovedind totodată ceea ce ţicea, cu argumente, cari nu se puteau înfrânge. Chiar şi pentru Penellan era de astădată cu greu de a remâné credincios devisei sale, că tot ce e pe lumea aceasta are să fie de folos".

Pentru bric mai era încă numai posibilitatea, de a-'şi căuta un loc în partea de meaţă ţi a ţermurelui; aceasta avea să ţică atâta, a se întoarce de unde venise; amânare mai îndelungă nu era recomandabilă. Mica trupă se întoarse cu graba eară spre corabie, căci şi mijloacele de traiu începură a se apropia de sfêrşit. În decursul intoarcerei Ioan Cornbutte căuta cu toată sirguinţa după o crepătură sau vre o apă navigabilă, carea să permită a tăia în ghiaţă un canal; dar în zadar.

Cătră sară marinarii au ajuns la zidul de ghiaţă în adăpostul cărui au odihnit în noaptea trecută. In ţiua aceasta încă nu ninsese şi aşa le-a fost cu putinţă a cunoasce încă urmele ce lăsaseră în ghiaţă. Aşa au întins de nou peile de bibol şi s'au pus la odihnă.

De necas pentru călĕtoria lor fără de succes Penellan a durmit cam rĕu. El se întorcea în asternutul seu vêrtos încoace şi încolo, fără să adoarmă; când de odată la urechile lui străbate un durduit surd. Ascultă şi tonul i se păru aşa de estraordinariu, încât desteptă pe Ioan Cornbutte îmboldindu'l cu cotul mânii.

„Ce e? întrebă acesta; după obiceiul marinarilor el era aşa de îngrabă treaz la minte, precum se destepta de curênd trupesce.

— „Ascultă dle capitan!" a fost scurtul respuns al subcărmaciului.

Frematul crescea cu vehementţă considerabilă.

„Tunet nu poate fi; ţise Ioan Cornbutte ridicânduse; aceasta e cu neputinţă în lăţimile aceste!

— Mai curênd cred, că avem de a face cu o bandă de urşi de ghiaţă, observă Penellan.

— Dracu! pănă acum încă n'am simţit nici unul.

— Mai curênd sau mai târţiu va trebuí să fim gata la o visită din partele. La toată întêmplarea să'i primim bine!

Penellan se înarmă cu o puşcă şi se suí cu multă desteritate sus pe bolovanul de ghiaţă, sub care se adăpostia. Dar fiindcă într'aceea întunecimea devenì foarte mare şi vremea era închisă, n'a putut observa nimica. Ascultând din nou a cunoscut, că causa durduitului nu trebuia să o caute în giurul seu. Sgomotul de mai nainte a devenit acum aşa de vehement, încât s'au deşteptat şi ceilalţi soţi, şi observară cu spaimă, că durduitul se aude de sub picioarele lor.

Un pericul nou li se presenta, pentrucă în urma durduitului s'a simţit foarte bine un cutremur undulătoriu al câmpului de ghiaţă, încât mai mulţi matrozi îşi perdură ecuilibrul şi căţură.

„Atenţiune! strigà Penellan.

— Holla! respunseră matrozii.

— Turquiette! Gradlin! Unde sûnteţi?

— Aici! strigà Turquiette şi se scuturà de zăpadă.

— Încoace, Vasling, strigà Ioan Cornbutte cârmaciului. Gradlin ací e?

— Aici dle căpitan!... dar sûntem perduţi, respunse Vasling.

— Din contră, poate că sûntem mântuiţi!" strigà Penellan. Abia terminase cuvintele aceste, când se auţì o pocnitură înfricoşată; suprafaţa ghiaţei plesnì în douĕ şi marinarii se vĕţură siliţi a se acăţa de bolovanul de ghiaţă, care se clătina cu ei încoace

tuturor națiunilor guvernate prin constituțiune să între în raport intim unele cu altele pentru a puté respinge împreună cu succes atacurile puterei violente.

Acest simț de solidaritate, vestit cu atâta solemnitate dincolo de Ocean, 'l-am reaflat firesce la toate națiunile din Europa, a căror suferințe în anul 1849 au sporit „familia esilaților.“ Toate națiunile erau pětrunse de simțemêntul, că lupta Ungurilor pentru libertate a fost dela început, cu deosebire însĕ dela intervențiunea rusească, de un interes european. Împregiurarea aceasta și faptul că împĕratul Austriei a fost silit să aducă ajutoriu străin contra noastră și că lângă puterea armată a trebuit să întrevină și opera surupătorilor ascunși, pentru a ne smulge armele dreptății din mână, mai departe strălucirea gloriei ce împresura numele de „honved“ și în sfĕrșit faptul, că noi am rĕmas cei din urmă pe locul de luptă al libertății dimpreună cu eroicii venețiani, toate aceste dedeau națiunei ungare o mare însemnătate și ea se bucura de auctoritatea unui frate mai bĕtrân, la care se uită toți cu încredere și speranță.

De altă foaie se țin conecsiunile, în cari am cercat să ne punem pe timpul resboiului din Crimea cu puterile beligerante și cari într'adevĕr le a și realisat emigrațiunea ungară în timpul resboaielor din 1859 și 1866.

Sfĕrșitul resboiului mai nou între Ruși și Turci, care va avé o influență grozavă asupra viitoriului, a dovedit în mod învederat cât de dreaptă era acsioma ce voiam să o validitez eu pe timpul resboiului din Crimea, acsioma, că catastrofa ce a urmat, adecă estinderea puterei rusesci prin cestiunea orientală, numai așa se poate împedeca, dacă se va regula deodată afacerea Ungariei și a Poloniei. Poarta a recunoscut aceasta și nu doria nimic mai ferbinte decât realisarea acestei combinațiuni politice raționale, dar aliații ei apuseni 'i-au legat mânile din considerațiuni cătră Austria. Speranțele patriei noastre legate de ocasiunea providențială s'au prefăcut în fum.

Resboiul italian din anul 1859 a adus emigrațiunea ungurească într'un raport de alianță cu puternicul împĕrat de atunci al Francezilor, însĕ numai în mod trecĕtor, într'un mod mai durabil însĕ cu guvernul r. italian până la 1867. Resboiul din anul 1867 încă a adus un asemenea resultat cu Prusia.

La ambele ocasiuni se părea că ângerul misericordiei d-ḑeesci întinde mult cercatei națiuni ungare păharul bucuriei — dar acesta s'a prefăcut în păharul amărăciunei. La prima ocasiune ni s'a răpit bucuria prin învingerea sângeroasă și grea, dar repede asupra Austriei și prin frica învingĕtoriului împerator de ciocnirea carea a urmat cu 12 ani mai târḑiu și care putea fi prevenită în anul 1859. In anul 1859 însĕ ne-a răpit bucuria învingerea ușoară și repede a Prușilor și mai mult — națiunea însăși. Aburul dualismului austro-ungar umplea deja pe atunci aerul.

În anul 1867 am adresat lui Francisc Deak o scrisoare deschisă, în care ḑiceam: „Din revelațiunea uriașă a puterei de viață ce a desvoltat națiunea ungară în anii 1848—49, când succesul a atêrnat numai dela ceva mai multă răbdare, a resultat la toată întêmplarea cel puțin atât, că atât în politica puterilor, cât și în simțemintele popoarelor, națiunea noastră, chiar și în cădereaei, trebuie să se numere între acei factori vitali, cari formează un scop de sine și de cari evenimentele istoriei europene trebuie să țină samă.

Aceasta era așa pe câtă vreme esista o întrebare ungurească și istoria va afla la aceasta o ilustrațiune interesantă în acest moment din viața emigrațiunei unguresci.

Mie și celor ce 'mi-au fost colegi în stăruințele mele, 'mi-a rĕmas în noaptea speranțelor nimicite numai suvenirea unei slabe rade de lumină: am păstrat națiunea noastră în mijlocul amăgirilor puterilor ca scop de sine și am înfrênat impacienta dorului ei ferbinte într'atât, că nu am lăsat națiunea unealtă oarbă pentru scopuri străine.

In direcțiunea a treia Kossuth are puține lucruri de înregistrat. Emigranții puteau să aibă o valoare în sine numai așa dacă dênșii erau recunoscuți de representanții aspirațiunilor naționali. De acì urma datorința să întreținem solidaritatea cu națiunea, îngrigindu-ne în același timp ca și națiunea să susțină solidaritatea cu noi. Aceasta cugetare împrumutată e firul conducĕtor în conecsiunile noastre cu patria. Adaug numai, că eu am obligat pe aderenții credeului meu politic din patrie în suflet să facă dispositii ca patria la ocasiune binevenită să nu fie nepregătită. De altă parte 'i-am făcut atenți, că independența Ungariei nu se poate elupta prin înființarea de baricade pe strade. Aceasta causă, dacă trebuie să ne luptăm cu arma pentru ea, cere un resboiu care va avé nu dimensiunile unei revoluțiuni interne, ci ale unui resboiu mare străin. A provoca acești „genii“ nu este nici consult nici permis pentrucă sângele fiilor Ungariei este prețios și ar fi o crimă să'l puni în joc fără folos. Aceasta însușire particulară a causei independenței Ungariei nu am perdut-o nici când din vedere în vicisitudinele prin care am trecut atât în conecsiunile mele cu patria cât și cu străinătatea.

Acest moment a dat emigrațiunei ungaresci acel caracter distins, care a îndemnat chiar și pe împĕratul Napoleon III să replice presei germâne, care îi făcea după resboiul din 1859 imputarea, că s'a împreunat cu elemente revoluționare, în organul seu redigeat de Granier de Cassagnac: „Ungurii nu sûnt revoluționari ci patrioți.“

Aceste au fost silințele emigrațiunei unguresci — ḑice Kossuth cătră sfĕrșitul prefeței sale — toate aceste aparțin la trecut, națiunea a hotărît altfel, ea a rupt ruda stindardului ce 'l-am purtat noi sus pe ostenicioasele căi ale espatriării. Eu am scris lui Francisc Deak, că puterea cumpĕnitoare a cestiunei unguresci a fost „o mare acuisițiune și ar fi crimă a o lăsa din mâni.“ Dar națiunea a lăsat din mâni această acuisițiune. Astăḑi cestiunea ungară mai esistă numai în adêncul inimilor, dar înaintea lumei nu mai esistă. Nu mai esistă nici emigrațiune ungurească. Eu și fii mei împreună cu puțini amici credincioși și de același simțemênt sûntem singuri, ca nisce călĕtori părăsiți prin pustie.

Mie, vechiului peregrin, care am ajuns la marginea mormêntului, care n'am viitor, nici bucurie în trecut, 'mi spune convicțiunea sufletului, că eu voiu avé drept odată atât față cu inimicii națiunei mele cât și față cu însași națiunea.

Judecătorul lumei va judeca.

Kossuth observă că aceste fapte se țin de trecut și togma pentru aceasta a încheiat contract cu societatea „Ateneului“ pentru publicarea memorielor din emigrațiune“.

Colecțiunea nu e completă, pentru că de o parte nu'i permite discrețiunea, a publica tot, de altă parte însemnările despre ce a lucrat și scris nu sûnt complete. Scrisorile cari nu se pot publica acum din causa discrețiunei le lasă fiilor sei.

Kossuth se adresează cătră publicul unguresc cu cuvintele cu cari s'au adresat și publicului englez, când 'și-a deschis prelegerile: „Stau înaintea voastră ca muncitor.“

Cu lucrul am trăit atunci, cu lucru voiu să trăiesc și la capĕtul ḑilelor mele.

În sfĕrșit mulțămesce amicului seu Ig. Helfy deputat dietal, care s'a însărcinat cu pregătirea scrisorilor pentru presă, cu precisarea stilară a diferitelor manuscripte și cu îngrigirea corecturei, mulțămesce firmei „Ateneului“ pentru bunăvoința, cu care a primit ofertul, și representanților ei pentru ajutoriul dat la realisarea contractului.

Cu aceste — termină Kossuth — predau „scrisorile“ mele publicității. — — — *sine me liber ibit in urbem.*

Collegno (al Baraccone) în Italia. În 5 Noemvre 1879.

Ludovic Kossuth

și încolo. Cu toate afirmările subcârmaciului erau în cel mai mare pericul; ghiața era sguduită în temelii; ea, ca să întrebuințăm o frasă marinară, „își ridicase ancora.“ Clătinarea ținu aproape două minute și nenorociții se temiau în tot momentul, că sub picioarele lor se deschide o crepătură și'i înghite. În frica cea mai mare așteptau făcutul ḑilei, de oare-ce până atunci nu cutezau să facă un pas și așa au trebuit să stea întinși pentruca să evite perirea.

În cel dintâiu făcut al ḑilei ținutul le oferă o icoană cu totul schimbată; în sara trecută vĕḑură, cât puteă vedé cu ochii, numai un șes imens de ghiață; acum șesul era crepat în mii de locuri și, prin o mișcare submarină de valuri turburate, spart și dărăburit.

Ioan Cornbutte cugeta adênc mișcat la bricul seu.

„Biata mea corabie! de sigur e perdută“ ḑise el.

Desperațiunea cea mai mare se oglinda pe fețele soților sei; pentrucă perirea corăbiei era moartea lor inevitabilă.

Curagiu amicilor, strigă Penellan; cugetați că poate evenimentul de aḑi noapte nea deschis o cale printre sloii de ghiață, pe carea să putem duce bricul în sinul de iernare. Priviți, eu nu m'am înșelat; încă și până acum Jeune-Hardie este cel puțin cu un mil mai aproape de noi!“

Cu toții se repeḑiră în direcțiunea arĕtată și încă așa de fără de grige încât Turquiette alunecase într'o crepătură, în care negreșit că 'și-ar fi aflat sfĕrșitul, dacă Ioan Cornbutte nu punea din vreme mâna pe el și nu 'l-ar fi tras de haine afară.

Bricul înnotă înaintea vêntului în adevĕr mai aproape cu două miluri și când mica trupă, după mari ostenele, a ajuns la dênsul, 'l-a găsit în stare bună, însĕ cârma'i era sdrobită de sloi de ghiață. Remăsese ne ridicată.

(Va urma).

Varietăți.

* (Timpul). Alaltăeri dimineață era frigul de 13 graduri sub nulă. Eri dimineață a început o ploaie ca primăvara și temperatura s'a suit până la 8 graduri preste nulă. Apă destulă.

* (Timbre nouĕ). În urma unei ordinațiuni a ministeriului de finanțe cu 1 Ianuarie 1880 se vor întrebuința în locul timbrelor de până acum altele noue.

* (Jidanii emigrează). În părțile de sus ale Ungariei este așa mare foamete, încât Jidanii de acolo emigrază în America. Din comitatul Zemplin ei se duc în masse la Cașovia, unde se încarcă pe calea ferată ce conduce spre Galiția. Din Cașovia timp de patru ḑile ei sosesc la Hamburg, și de acolo 12 oare pe mare ajung la New-York. Se scrie că și din Galiția emigrează Jidanii la America.

* (Drumuri celebre). Drumul care traversează Simplon a fost proiectat de Napoleon și construit cu spesele comune ale Franciei și Italiei. El fu finit la 1805; are 36 mile în lung, aproape 25 picioare în larg, pe 264 punți prin șese tunele săpate în stâncă, din care unul are 1300 picioare de lungime și 12 de lărgime. Aceasta e una din cele mai înspăimântătoare întreprinderi, pe care au făcut-o vreo dată oamenii.

Alt drum minunat din toate punctele de vedere, este acel care trece prin muntele St. Bernard între Svițera și Italia. El trece printre două vêrfuri care sûnt cele mai înalte ale muntelui și se află rădicat la o înălțime de 8000 picioare deasupra nivelului mării. Drumul face numeroase circuite și conduce la celebra Monastire așa de renumită pentru umanitatea călugărilor sei și sagacitatea rasei cânilor enormi, carii sûnt crescuți aici pentru ajutorul călĕtorilor pierduți în omĕt. Napoleon trecu la 1800 acest drum cu armata sa.

Pe muntele St. Gothard circulează încă un drum estraordinar. El are 12 picioare de lărgime numai și este pavat cu granit. Puntea Satanei pe acest drum este aruncată cu o singură arcadă deasupra unui abiz insondabil. Este una din minunile lumei.

Vechia Romă în timpurile mărirei sale avea 29 drumuri militare magnifice, din care mai multe erau mărginite cu temple splendide și reședențe regale.

La 12 mile erau bastimente care serviau ca stații pentru cai totdeauna gata pentru curieri; aici se găsiau asemenea căruțe și animale pentru transportul bagagielor și a mărfurilor. În înterval de 30 mile se găsiau casarme pentru soldați.

Soliditatea acestor drumuri era așa de mare, în cât și astăḑi după două mii de ani se găsesc ruine, ce atrag administrațiunea generală.

* (Cerșitor avut). Poliția din Viena a arestat ḑilele trecute pe un cerșitor impertinent. La el s'a găsit un libel dela casa de economii, pe numele seu despre suma de 2869 fl., și 31 cr. bani gata. Arestatul ḑice că el a cerșit toată suma aceasta.

* Originea neamului omenescu) Rudolf Falb scrie din San-Francisco: „Prin studiul limbilor, ce se vorbesc de Indiani în Peru și Bolivia (Cuichua și Aimara) me făcui atent la unele înrudiri cu limbile semitice, în deosebi cu cea arabică, carea o înveățasem cu diligență în tinerețele mele. Nu esistă însĕ mare deosebire între rădĕcinile arice și cele semitice, ba se poate ḑice, că cele semitice sûnt mai preste tot arice. Cetele comune se află mai cu samă și mai curate în Cuichna și Aimara, pentru aceea 'mi-a succes în curênd în platoul din Peru și Bolivia ale priví ca originea neamului omenesc de aḑi.

* (Cum stau la masă Japonezi?) Este cunoscut că Japonezi nu se pun la masă pentru a mânca. Fața de masă, care e făcută de paie, este întinsă pe un covor. În mijloc se pune un vas de lemn, ce conține orez, care e nutrimentul fundamental al Japonezilor de ori ce clasă. Maniera ordinară de a prepara orezul este, de a'l pune într'o mică cutie de lemn foarte ușor, pe care apoi o aruncă într'o oală cu apă ferbinte; orezul crapă și grânele remân seci și separate unele de altele. Fie-care conviv

e atât orez cât poate conține o farfurie de porțelan, pe care o ține în mâna și pe care o duce la gură, mâncând orezul fără a se servi de micele bețe de ivoriu obicinuite, până ce farfuria e deșartă pe jumătate; atunci se adauge orezului câteva bucățele de pește, de carne sau de pasere, care să găsește pe un feliu de bucate destinat la nutrimentul animal. Bucatele sûnt sărate, pipărate și pregătite cu un fel de sos foarte iute pregătit, din un feliu de fasole neagră, numit Soy. Ouĕ. legume precum sfecle, morcovi, patate, boboci de bambus și salată compusă de rădĕcini de lotus complectează prânzul ordinar al Japonezilor. Ciaiul și Saki sûnt luate a urma calde și fără zahar,

* (Un furt fățiș) s'a întêmplat de curênd într'o restaurațiune în Munich. Acolo își petreceau mai mulți oaspeți la o masă vorbinduse despre repețitele furturi de căputuri de earnă mai în toată earna. Cu toții erau uniți deja în părerea, că acela trebue să fie de tot prost, carele se lasă a fi furat așa. Între acestia un neguțătoriu de vite ḑice: „Aici lângă mine se află mantau amea acățată de cuiu; aș vrea să vĕd eu pe acela, care 'mi o ar fura ". Atunci se scoală unul dintre meseni și cu cuvintele: „Vedeți aceasta se face așa", ia mantaua din cuiu, se îmbracă cu ea, face un compliment și ese pe ușă fără pălărie, că gluma sau șaga așa se tace. Mai mulți dintre meseni strigară încă, că aceasta nu ar fi o șagă estraordinară. Trec însĕ vre o câteva minute dar omul nu se mai arată. În sfêrșit neguțătoriul întreabă pe oaspeți: oare unde va fi și cine este domnul acesta? Nici unul nu'l cunoscea! Birtașul fiind și el întrebat respunde, că acest oaspe a fost întâiași dată aici." Acuma se scoală toți, însĕ în zădar pentrucă casa avea si în dos o portiță. În manteauă ma era și un portmone cu 200 fl. v. a.

Bursa de Budapesta

din 4 Decemvre n.

Renta de aur 95.85, Împrumutul drumurilor de fer ung. 113.50, I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. 74.25, II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. 85.50, oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. 77.50, împrumutul ung. cu premii 109.—, obligațiuni ung. de rescumpĕrarea dicimei de vin 88.50 obligațiuni urbariale ung. 86.—, obligaținni ung. cu clausulă de sorțire 88.—, obligațiuni urbariale temeșiane 86.50, obligațiuni cu clausulă de sorțire 84.—, obligațiuni urbariale transilvane 84.75 obligațiuni urbariale croato-slavonice ——, datorie de stat austriacă în hârtie 68.60, renta austriacă în argint 70.50, renta de aur austriacă 81.—, sorți de stat dela 1860 130.50, acțiuni de bancă austro-ung. 840, acțiuni de bancă de credit ung. 259.—, acțiuni de credit austr. 280.50, argint —.—, galbin 5.51, napoleon 9,21, 100 marce nemțesci 57.60, London (pe polița de trei luni) 116.60.

Bursa de Viena

din 4 Decemvre n. 1879.

Metalicele 5%	— —
Acțiuni de bancă	841 —
Împrumutul de stat din 1860	131—
Împrumutul naț. 5% (argint)	68 60
Acțiuni de credit	259 25
Valuta nóuă imperială germână	57 60
London	116 50
Galbin	5 53
Napoleon d'aur (poli)	9 30

Economic.

Sibiiu, 2 Decemvre n. Pro hectolitră: Grâu fl. 8.—9.; Grâu sĕcăreț, fl. 6.80—7.60; Sĕcară fl. 5.10—5.50; Orz fl. 4.40—4.80; Ovĕs fl. 2.90—3.30 Cucuruz fl. 4.30--4.70.; Mălaiu fl. 5.50—6; Cartofi fl 1.30—1.50; Semênță de cânepă fl. 7.—8.; Mazere fl. 8—8.50; Linte fl. 10.50—11; Fasole fl. 8—8.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 25—26; Sĕu brut pro 50 chilo fl. 16—17; Sĕu de luminări fl. 23—24; Luminări de sĕu 50 chilo fl. 28—28.50; Sĕpun fl. 20—20.50; Fên 50 chilo fl. 0.95--1.05: Cânepă pro 50 chilo fl. 16--18 Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită —40— cr.; Carne de viței 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbece 28—30 cr.; oauĕ 10 de 40 cr.

Brașov, 28 Noemvre n. Pro hectolitră fl: Grâu 8.60—9.30; Grâu sĕcăreț fl. 5.70; Sĕcară fl. 5.30—5.40; Orz fl. 4.20—4.40; Ovĕs fl. 2.70—2.80; Cucuruz fl. 4.90; Mălaiu fl 5.50; Mazere fl. 6.60; Linte fl. 8·50; Fasole fl. 7.— Sĕmânță de in fl. 9.20 Sĕmênță de cânepă fl. 4.80— Cartofi fl. 1.25 pro chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 40 cr.; carne de oaie 28 cr.; Sĕu de bovine proaspĕt fl. 32; (pro 100 chilo); topit 44 fl.

Mediaș, 27 Noemvre n. Pro hectolitră: Grâu 8.50—9.—; Grâu sĕcăreț fl. 6.80—7.20; Sĕcară fl 5.50—5.80 Ovĕs fl. 2.80--3.; Cucuruz fl. 4.30—4.50; Sĕmênță de cânepă fl. 5--6.—; Fasole fl. 7—8 mazere fl. —.—; Cartofi fl. 1.60—1.80; Fên fl. 1.60—1.80; cel vechiu; cel nou fl. —.—; Cânepă fl. 34—37; Slănină pro 100 chilo: fl. 40—60; Unsoare de porc fl. 40—50; Sĕu de luminări fl. 40—50; Spirt pro grad cr. 11½; carne de vităpro chilo 40 cr.; carne de porc —40— cr. carne de viței 36—40 cr.; carne de berbece —— cr.; oauĕ 3 de 10 cr. Târgul de adi a fost foarte rĕu cercetat.

Budapesta, 29 Noemvrie n. Precum împregiurările timpului peste tot anul au avut un caracter anormal și escesiv, așa și în sĕptĕmâna trecută și așa va merge cu siguritate până la sfêrșitul anului. Împărțirea ano-timpurilor după calendariu nu mai esistă. Earna a întrat cu mare tărie foarte de vreme și aceasta o anunțasem noi încă de mult în foaia noastră. Octomvre în acest an a fost începutul și sfêrșitul toamnei, Noemvrie a adus earna, în loc ca el să facă sfêrșitul ḑilelor frumoase de toamnă. In decursul sĕptĕmânei trecute am avut o temperatură între + 2° și 3° R. Cătră sfêrșitul ei a început apoi un ger nemai pomenit, vênturile nordice șuerau grozav și au adus o zăpadă mare; gerul domnesce cu sistem până adi. Dunărea a înghețat și comunicația este tare întreruptă. Negoațele s'au stricat nespus și oamenii au ajuns până la desnădĕjduire. Vai de bieții oameni seraci! Mare noroc este însĕ, că pe lângă toate nenorocirile aceste prețul bucatelor până acuma nu s'au urcat mai tare decum au fost mai înainte. Așa notăm următoarele:

Grâul la 30,000 m. m. cu câte fl. 14—14.84; sĕcara la 2000 m. m. cu fl. 9—9.75; orzul la 3000 m. m. cu fl. 7.—7.75; ovĕsul la 3000 m. m. cu fl. 7.—7.50: cucuruzul la 8000 m. m. cu fl. 7.70—8.85; făina nici acuma n'a trecut prea tare și a fost lesne.

Păstăioasele au trecut cum urmează: lintea cu fl. 11—15; mazerea cu fl. 13—16; fasolea cu fl. 11—11.25; mălaiul cu fl. 7—8; sĕmênța de cânepă cu fl. 10—10.50; sĕmênța de in cu fl. 13—14; toate per 100 chilograme; lânile per 100 m. m. cu fl. 80—81; și per chilogram cu fl. 1.75—2.45.

Porcii la 69.680 au trecut cu prețuri mai mult mijlocie. Din Ungaria de jos au fost în târg 8010, din România 1560 și din Ardeal 220 capete; unsoarea de porc fără vas a trecut cu fl. 51—52 și cu vas cu tot cu fl. 54—54.50; slănina cu fl. 45—47.50; sĕul cu fl. 48—49; spirtul *en gros* cu fl. 35—36, *en detail* cu fl. 38; cartofii per m. m. cu fl. 3.40—3.50.

Peile și adecă: cele de oaie cu fl. 135—1.45: cele de miel cu fl. 80—90; cele de vacă cu fl. 108—112; cele de bou din Bănat cu fl. 130—135, și din Ardeal cu fl. 140—145 per 102 dărabe; cele de cal au trecut cu fl. 14—15 părechea.

(Miseria în Germania). Cetim în „Renascerea": Recolta cea rea ce bântue mai toată Europa de câțiva ani a dat nascere unei miserii care s'a întins pretutindeni pe unde se intinsese și reaua producțiune.

Nu numai sêrmanul popor Irlandez, care este în mare disperare, sufere de nenorocirile relei producțiuni, nu numai țĕranul nostru, și dacă putem ḑice că sufere și el, — dar și în Germania miseria și calamitățile relei recolte s'au lățit în multe părți avute odinioară.

Astfel miseria se află nu numai în Silesia și Turingia, dar chiar și în marele ducat de Baden.

Eată ce primesce ḑiarul de „Alsace" de acolo:

Noi cestialalți oameni dela țară avem perspectiva unei erni foarte triste: de făcut nici o încasare și cu toate aceste cheltuelile noastre remân aceleași. Este adevĕrat că dobitoacele și lemnele se vênd cu prețuri bune, dar lipsesc cumpĕrători. Vinderea a fost rea atât sub raportul calității, cât și sub acela al cantității. Câțiva struguri numai s'au copt și au dat un must pe care nu'l cumpĕra nimeni. În localitățile vinicole cele mai favorisate la Laufen, Müllheim, Wyhlen, Waldshut etc. etc. nici o transacție nouĕ n'a fost făcută. Brutarii și cârcĭmarii măresc prețurile mărfurilor lor; impositele de ori-ce natură și lefurile nu se micșorează, cultivatoriului îi lipsesc banii Pentru a puté plăti lefurite valeților și servitoarelor sale trebue să facă împrumuturi etc. etc.

„Marele duce deschiḑênd sesiunea parlamentară, a pronunțat un discurs prin care se constată deficitul budgetului. Să stăruiesce a se îndrepta rĕul făcênd economii și mărind sarcinile împuse populațiunei. Fericită populațiune!"

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny."

Licitațiuni: în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. rĕmasului după Lazar Zimpea în Cacova (judec. cerc. Sebeș); în 11 Dec: imob. lui Michail Antal în Cluj (trib.); în 23 Dec. 1879 și 23 Ian. 1880 imob. d-nei Mariska Farkas în Remetea; în 17 Dec. 1879 și 17 Ian. 1880 imob. lni Iliuț Moldovan și soți în Remetea; în 17 Dec. 1879 și 17 Ian. 1880. imob. lui Pantilie Filimon în Remetea; în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. lui Teodor si Iosif Fonai în Remetea; în 22 Dec. 1879 și 22 Ian. 1880 imob. lui Ioan Lazar și soți in Remetea (judec. cerc. Șomcuta-mrre); în 2 Ian. 1880 imob. lui Vasilică Simșorzan în Archiud (judec. cerc. Teaca); în 13 Dec. 1879 și 13 Ian. 1880 imob rĕmasnlui după George Petru lui Timariu în Pianul de jos (jud. cerc. Sebeș); în 15 Dec. 1879 și 15 Ian. 1880 imob. lui Ioan Onuc în Chelcia; în 15 Dec. 1879 și 15 Ian. 1880 imob. lui Csitsan in Chelcia; în 22 Dec. 1879 și 22 Ian. 1880 imob. lui Ioan Raț în Remetea (judec. cerc. Șomcuta-mare); in 13 Dec. 1879 și 13 Ian. 1880 imob. Anei lui George Timariu în Pianul de jos. (jud. cerc. Sebeș); în 12 Dec. 1879 și 12 Ian. 1880 imob. lui Martin Bidner în Monor; în 15 Dec. 1879 și 15 Ian. 1880 imob. lui Ioan Lucescu și soți în Budiș (trib. Bistrița); în 13 Dec. imob. rĕmasului după Martin Nagler în Făgăraș (judec. cerc); în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. d-nei Onuț Petrică în Remetea; în 23 Dec. 1879 și 23 Ian. 1880 imob. lui Mafteiu Macsin în Remetea; în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. Dochiei Raț în Remetea; în 22 Dec. 1879 și 22 Ian. 1880 imob. lui Timofteiu Dale în Remetea (jud. cerc. Șomcuta-mare); în 15 Dec. 1879 și 15 Ian. 1880 imob. lui Teodor Dumitru Brie și soți în Deal (judec. cerc. Huedin); în 12 Ian. și 12 Feb. 1880 imob. lui Michail și Catarina Lienerth in Roșia; în 8 Dec. imob. lui Andreiu Dărăbanț in Veștem (trib. Sibiiu); în 20 Dec. 1879 și 20 Ian. 1880 imob. lui Petru Florea în Cainel (trib. Deva).

Nr. 197. 1879. 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa III din Covragi în protopresbiteratul tractului Hațeg, se escrie prin aceasta concurs cu terminul până la 18 Decemvrie a. c.

Emolumentele sûnt:

1. Casă parochială.
2. 6 jugere pământ arător și fênaț.
3. Dela fie-care familie (83 fumuri) câte două ferdele cucuruz nesfârmit cu tuleul și
4. tot asemenea câte o ḑi de lucru dela fiesce-care fum.
5. Venitele stolare îndatinate.

Cei ce doresc a ocupa această stațiune de paroch, au a'și adresa concursele instruite în sensul prescriselor din „Statutul organic" și a dispositiunilor sinodului archidiecesan din a. 1873, până la terminul sus amintit la subscrisul.

Hațeg la 16 Novemvrie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

Nr. protop. 212, 1879. 1—3

CONCURS.

În sensul înaltei ordinațiuni consistoriale din 9 Octomvrie 1879 Nr. consist. 2678. B. se escrie prin aceasta de nou concurs pentru vacanta parochie de classa a III-a Hașag cu terminul până în 23 Decemvre 1879.

Emolumentele sunt:

1. 18 jugere pământ; parte arătoriu parte fênaț.
2. Dela 70 familii o ḑi de lucru sau 50 cr. v. a., bani.
3. Stolarele usuate și regulate în sinodul ppresbiteral.
4. Casa cu edificiile necesare de locuit în 2 ani de ḑile, după care timp se obligă poporul a edifica casa și edificii pe curtea bisericei.

Doritorii de a ocupa această stațiune preoțească sûnt avisați a'și așterne concursele lor bine instruite în sensul „Statutului-organic" și a dispositiunilor sinodului archidiecesan din anul 1873 la subscrisul scaun protopresbiteral până la terminul sus arĕtat.

Mediaș în 21 Noemvrie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi m. p.,
adm. protopr.

Neoplanta.
1875.
Medalie de argint.

Seghedin.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă **clopotele găurite,** inventate de dênsul, a căror sunet este mai adânc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți, sûnt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de **proasce portative** și **de mână.**

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[57] 4—12

Redactor respundĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.